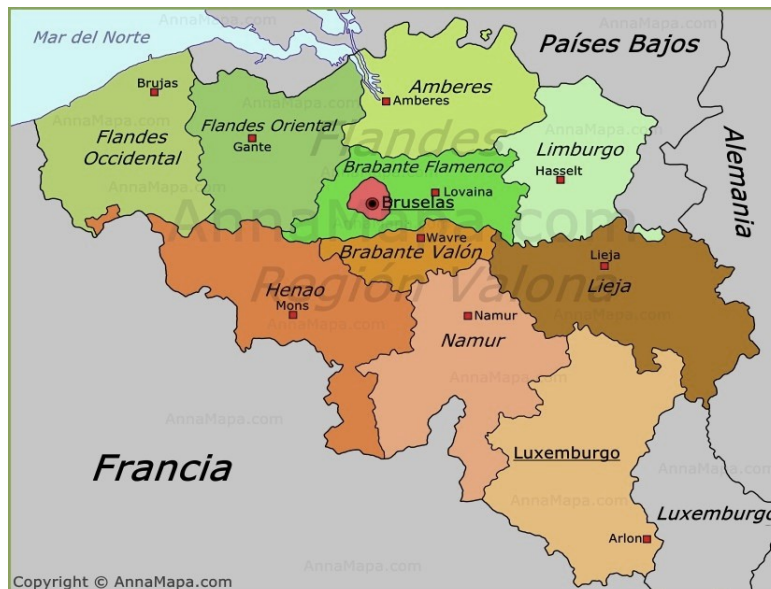

Nota sobre el sistema de finançament de les entitats federades de Bèlgica

Setembre de 2020

1. Introducció

En aquesta nota es descriu el funcionament del sistema de finançament de les entitats federades de Bèlgica, amb una especial atenció a la Regió de Brussel·les-Capital.

En primer lloc cal saber que Bèlgica és un estat federal amb la següent organització territorial:

1. **Estat federal:** és el nivell de poder més important i comparteix el seu poder amb les entitats federades.
2. **Entitats federades:** existeix una doble divisió basada en dos nivells (el territorial i el lingüístic). Per tant, s'inclouen tres regions socio-econòmiques (Regió Valona, Regió Flamenca o Flandes, i Regió de Brussel·les-Capital), que es corresponen a una divisió territorial, i tres comunitats que es distingeixen per l'element lingüístic (Comunitat Francesa¹, on es parla francès, la Comunitat Flamenca, on es parla neerlandès, i la Comunitat Germanòfona, on es parla alemany). La característica principal del federalisme belga és que aquests dos tipus d'autoritats federades

¹ Anomenada Federació Valònia – Brussel·les.

exerceixen els seus poders simultàniament al mateix territori (fruit d'un compromís entre els flamencs que volien crear comunitats i els valons que exigien la creació de regions). La següent imatge mostra el mapa de les regions i les comunitats belgues.

S'observa com tant la Comunitat Flamenca com la Francesa tenen jurisdicció sobre l'àrea de la Regió de Brussel·les-Capital. La Comunitat Germanòfona és l'única amb una àrea sobre la qual tenen exclusiva jurisdicció com a comunitat. Aquesta es troba dins de la Regió Valona, que li ha transferit algunes de les seves competències regionals.

3. Entitats locals: inclou les províncies² (n'hi ha cinc a la Regió Valona i cinc a Flandes), els municipis (hi ha un total de 589 municipis³), i els districtes (que són una divisió pràctica bàsicament per als tribunals de primera instància).

2. Competències dels diferents nivells de govern

La distribució de competències entre els diferents nivells de govern (Govern Federal, entitats federades⁴ i govern local) és la següent:

- Govern Federal: té competències en l'àmbit de les finances públiques, l'exèrcit, el sistema judicial, la seguretat social (atur, pensions, prestació infantil, assegurança

² Les províncies de Flandes són: Anvers, Limburg, Brabant Flamenc, Flandes Oriental i Flandes Occidental. I les províncies de la Regió Valona són: Hainaut, Brabant Való, Namur, Lieja i Luxemburg.

³ Hi ha 308 municipis a Flandes, 262 municipis a la Regió Valona i 19 municipis a la Regió de Brussel·les-Capital.

⁴ Les entitats federades inclouen les comunitats i les regions, i el govern local inclou les províncies, els municipis i els districtes.

de salut), la sanitat (excepte la prevenció), les presons, el deute públic, la política monetària, l'energia nuclear, les empreses estatals (com els ferrocarrils belgues o l'oficina de correus), les institucions científiques i culturals federals, els afers europeus...

- **Entitats federades:** 1) *Regions*: tenen competències en àrees econòmiques que afecten a tot el seu territori, com l'economia, l'ocupació, l'agricultura, la política hídrica, l'habitatge, les obres públiques, l'energia, el transport (excepte els ferrocarrils), el medi ambient, l'ús del sòl i l'urbanisme, la conservació de la natura, el comerç exterior, la supervisió de les províncies, els municipis i els òrgans intermunicipals. 2) *Comunitats*: només exerceixen competències orientades cap als individus que viuen dins de les seves fronteres geogràfiques determinades lingüísticament, com la cultura (teatres, biblioteques, mitjans audiovisuals...), l'educació, l'ús de la llengua, l'esport, la prevenció sanitària i l'assistència social (protecció de la joventut, benestar social, ajuda a les famílies, assistència als immigrants...).

Cada regió i cada comunitat té el seu propi parlament i govern. Però hi ha una excepció: la Comunitat i la Regió flamenques. Quan l'any 1980 es van definir les regions, les competències de Flandes es van transferir a la Comunitat Flamenca per tal d'unificar les institucions, el Parlament i la seva administració, que combinaven competències tant regionals com comunitàries. És per aquest motiu pel que, en el cas de la Comunitat Flamenca, alhora d'analitzar els seus ingressos i despeses, es presenten les dades consolidades entre la regió i la comunitat.

- **Govern local:** 1) *Províncies*: tenen competències de caràcter residual com la promoció de la vida cultural, el patrimoni, la medicina social i esportiva, el benestar, la gestió provincial de la fusta, la supervisió dels municipis petits... 2) *Municipis*: tenen competències com la seguretat pública i els bombers, la recollida d'escombraries, la creació de complexos esportius municipals, la promoció del turisme, l'organització de l'administració municipal... 3) *Districtes*: tenen la competència de la gestió dels tribunals de primera instància.

La despesa que suposa aquest volum de competències assignades a cada nivell de govern, queda reflectida en el quadre 1, on s'observa com, amb dades de l'any 2018, el Govern Federal (que inclou la Seguretat Social) executa el 55% de la despesa total⁵, les comunitats i regions, el 33%, i el Govern Local, el 12% restant.

⁵ Despesa total sense consolidar.

Quadre 1. Despesa per funcions del Govern Federal, les comunitats i regions i el Govern Local en l'any 2018.

M€	GOVERN FEDERAL ¹	COMUNITAT FLAMENCA ²	COMUNITAT FRANCESA	REGIÓ VALONA	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMUNITAT GERMANÒFONA	GOVERN LOCAL	COMISSIONS DE BRUSSEL·LES ³
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	82.430	9.373	5.716	3.758	1.468	76	6.060	174
DEFENSA	3.480	-	-	-	-	-	-	-
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	5.143	-	-	-	208	-	3.959	-
AFERS ECONÒMICS	11.813	8.491	20	5.178	2.462	29	3.123	28
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	701	1.989	0,1	773	513	-	1.987	-
HABITATGE	-	233	-	202	268	-	939	-
SALUT	29.803	3.069	124	1.183	0,4	21	152	599
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	341	1.357	926	86	47	19	3.127	56
EDUCACIÓ	1	15.497	10.236	133	55	142	6.463	208
PROTECCIÓ SOCIAL	20.021	12.725	2.942	3.885	393	109	6.521	1.137
TOTAL	153.732	52.735	19.964	15.197	5.413	395	32.330	2.202

% S/TOTAL	GOVERN FEDERAL ¹	COMUNITAT FLAMENCA ²	COMUNITAT FRANCESA	REGIÓ VALONA	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMUNITAT GERMANÒFONA	GOVERN LOCAL	COMISSIONS DE BRUSSEL·LES ³
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	53,6%	17,8%	28,6%	24,7%	27,1%	19,3%	18,7%	7,9%
DEFENSA	2,3%	-	-	-	-	-	-	-
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	3,3%	-	-	-	3,8%	-	12,2%	-
AFERS ECONÒMICS	7,7%	16,1%	0,1%	34,1%	45,5%	7,3%	9,7%	1,3%
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	0,5%	3,8%	0,0%	5,1%	9,5%	-	6,1%	-
HABITATGE	-	0,4%	-	1,3%	4,9%	-	2,9%	-
SALUT	19,4%	5,8%	0,6%	7,8%	0,0%	5,3%	0,5%	27,2%
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	0,2%	2,6%	4,6%	0,6%	0,9%	4,7%	9,7%	2,5%
EDUCACIÓ	0,0%	29,4%	51,3%	0,9%	1,0%	36,0%	20,0%	9,4%
PROTECCIÓ SOCIAL	13,0%	24,1%	14,7%	25,6%	7,3%	27,5%	20,2%	51,6%
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
SOBRE TOTAL DE DESPESA	55%	19%	7%	5%	2%	0%	11%	1%

Font: National Bank of Belgium online statistics

¹ Inclou el Fons de la Seguretat Social

² Inclou la Regió Flamenca

³ Inclou les Comissions Comunitàries Francesa i Flamenca, i la COCOM.

Destacant les funcions més importants de despesa, s'observa com les Comunitats Flamenca i Francesa destinen gran part del seu pressupost a l'educació (un 29,4% i un 51,3%, respectivament). Cal tenir present que a causa de la seva unificació les dades de la Comunitat Flamenca inclouen també les de la Regió de Flandes.

Respecte la despesa en salut, majoritàriament és executada pel Govern Federal a través dels Fons de la Seguretat Social (un 19,4% del seu pressupost), tot i que les regions n'executen la part destinada als serveis hospitalaris (un 5,8% Flandes i un 7,8% la Regió Valona). Pel que fa a la Regió de Brussel·les-Capital, aquesta despesa l'executen les Comissions Comunitàries⁶.

⁶ Vegeu apartat 3 d'aquesta nota.

Respecte la despesa en protecció social, una part és executada pel Govern Federal a través dels Fons de la Seguretat Social (un 13%), i una altra part (la protecció a les famílies, malalties i vellesa) és executada per les entitats federades (un 24,1% la Comunitat Flamenca, un 25,6% la Regió Valona, un 14,7% la Comunitat Francesa, i un 7,3% la Regió de Brussel·les-Capital, que realitza només la protecció de l'habitatge social).

Respecte la despesa en serveis públics generals, s'inclouen les transferències realitzades entre els diferents nivells de govern (les transferències d'anivellament, entre d'altres). El quadre 2 mostra el total de la despesa consolidada un cop deduïdes aquestes transferències internes.

Quadre 2. Despesa consolidada del Govern Federal, les comunitats i regions i el Govern Local en l'any 2018.

M€	GOVERN FEDERAL ¹	COMUNITATS I REGIONS	GOVERN LOCAL	TOTAL
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	18.333	13.108	5.777	37.218
DEFENSA	3.480	-	-	3.480
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	5.143	208	3.959	9.310
AFERS ECONÒMICS	11.813	16.181	3.123	31.117
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	701	3.274	1.987	5.961
HABITATGE	-	703	939	1.642
SALUT	29.803	4.397	152	34.353
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	341	2.434	3.127	5.902
EDUCACIÓ	1	26.063	6.463	32.526
PROTECCIÓ SOCIAL	20.021	20.053	6.521	46.594
TOTAL CONSOLIDAT	89.635	86.420	32.047	208.103
% SOBRE TOTAL DE DESPESA	43,1%	41,5%	15,4%	100%

% S/TOTAL DE CADA FUNCIÓ DE DESPESA	GOVERN FEDERAL ¹	COMUNITATS I REGIONS	GOVERN LOCAL	TOTAL
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	49,3%	35,2%	15,5%	100%
DEFENSA	100,0%	-	-	100%
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	55,2%	2,2%	42,5%	100%
AFERS ECONÒMICS	38,0%	52,0%	10,0%	100%
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	11,8%	54,9%	33,3%	100%
HABITATGE	-	42,8%	57,2%	100%
SALUT	86,8%	12,8%	0,4%	100%
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	5,8%	41,2%	53,0%	100%
EDUCACIÓ	0,0%	80,1%	19,9%	100%
PROTECCIÓ SOCIAL	43,0%	43,0%	14,0%	100%

Font: National Bank of Belgium online statistics

¹ Inclou el Fons de la Seguretat Social

S'observa com un cop deduïdes les transferències internes entre els diferents nivells de govern, el Govern Federal executa el 43,1% de la despesa total consolidada, les comunitats i regions executen el 41,5%, i el Govern Local, el 15,4%. Analitzant detalladament les diferents funcions de despesa i destacant les més importants, s'observa com el Govern Federal executa el 86,8% de la despesa en salut (a través del Fons de la Seguretat Social), i les comunitats i regions, el 80,1% de la despesa en educació, atès que és una de les competències atribuïdes a les comunitats. Mentre que la despesa en protecció social és executada en un 43% tant pel Govern Federal com per les comunitats i regions.

3. Regió de Brussel·les-Capital

La Regió de Brussel·les-Capital està situada al centre de Bèlgica i totalment envoltada per la província del Brabant Flamenc, i per tant, de Flandes. No està dividida en províncies ja que originalment formava part de l'antiga província de Brabant, que tenia a Brussel·les com a capital, i que l'any 1995 es va dividir en 3 àrees: la província de parla neerlandesa Brabant Flamenc (que forma part de Flandes), la província de parla francesa Brabant Való (que forma part de la Regió Valona) i la Regió de Brussel·les-Capital (que forma una regió independent).

La Regió de Brussel·les-Capital és oficialment bilingüe, atès que està formada per francòfons (un 75%) i neerlandesos (un 25%). Per poder dur a terme la seva pròpia política en matèria de competències comunitàries dins d'aquest territori (cultura, educació, primera infància, atenció sanitària i assistència a les persones, entre d'altres), les Comunitats Francesa i Flamenca han creat tres institucions comunitàries específiques de Brussel·les: la Comissió Comunitària Francesa, la Comissió Comunitària Flamenca i la Comissió Comunitària Comuna (també anomenada COCOM). La Comissió Comunitària Francesa i la Flamenca es varen crear per assegurar aquestes competències de les Comunitats Flamenca i Francesa dins del territori de Brussel·les. Mentre que la COCOM es va crear per exercir els assumptes relacionats amb el bilingüisme, com els Centres Públics d'Assistència Social de Brussel·les.

Pel que fa a les institucions públiques i privades (hospitals, guarderies, residències per a gent gran, etc.) en el territori de la Regió de Brussel·les-Capital, les privades poden escollir lliurement entre ser institucions monocomunitàries i dependre d'una de les dues Comunitats (Flamenca o Francesa) o ser institucions bicomunitàries i dependre de la COCOM. Moltes institucions privades han optat per dependre de la Comunitat Francesa. Mentre que les institucions públiques es consideren automàticament bicomunals, en particular, tot el sector hospitalari.

La Regió de Brussel·les-Capital manté una relació especial amb l'Estat Federal, degut al seu paper internacional i a la seva posició com a capital del país. Aquesta relació

s'expressa a través del *Mecanisme de Cooperació Beliris*, que té per objectiu promoure la influència de Brussel·les com a capital de Bèlgica i d'Europa, duent a terme projectes de construcció, renovació i restauració en diversos àmbits com la mobilitat, l'habitatge social, els espais verds, la dinamització de barris, la cultura, el patrimoni, l'esport..

Administrativament, a la Regió de Brussel·les-Capital es distingeixen tres entitats:

- 1) El municipi de Brussel·les, anomenat Ciutat de Brussel·les.
- 2) La Regió de Brussel·les-Capital, que juntament amb la Flamenca i la Valona és una de les tres regions en que es subdivideix l'Estat Federal belga. I està formada per 19 municipis.
- 3) El districte de Brussel·les-Capital, que coincideix en superfície amb la regió. Donat que cada regió de Bèlgica està subdividida en districtes, la regió de Brussel·les-Capital té també un districte que realitza les funcions administratives assignades a aquest nivell.

Igual que les Regions de Flandes i Valònia, la Regió de Brussel·les-Capital és l'autoritat competent en els àmbits de desenvolupament urbà i habitatge, medi ambient, economia i política d'ocupació, transport, obres públiques, política energètica, autoritat local, relacions exteriors i investigació científica. I com a capital de Bèlgica i seu de les institucions europees, la regió treballa juntament amb l'Estat Federal en els següents sectors: desenvolupament urbà, planificació, obres públiques i transport.

Quadre 3. Despesa per funcions de la Regió de Brussel·les-Capital i les Comissions Comunitàries en l'any 2018.

M€	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMISSIÓ COMUNITÀRIA FRANCESA	COMISSIÓ COMUNITÀRIA FLAMENCA	COCOM	TOTAL
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	554	64	49	36	704
DEFENSA	-	-	-	-	0
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	208	-	-	-	208
AFERS ECONÒMICS	2.462	28	-	-	2.491
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	513	-	-	-	513
HABITATGE	268	-	-	-	268
SALUT	0,4	79	23	496	599
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	47	16	40	-	102
EDUCACIÓ	55	134	73	-	262
PROTECCIÓ SOCIAL	393	188	22	927	1.530
TOTAL CONSOLIDAT	4.499	510	207	1.460	6.676

% S/TOTAL	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMISSIÓ COMUNITÀRIA FRANCESA	COMISSIÓ COMUNITÀRIA FLAMENCA	COCOM	TOTAL
SERVEIS PÚBLICS GENERALS	78,8%	9,2%	7,0%	5,1%	100,0%
DEFENSA	-	-	-	-	-
ORDRE I SEGURETAT PÚBLICA	100,0%	-	-	-	100,0%
AFERS ECONÒMICS	98,9%	1,1%	-	-	100,0%
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT	100,0%	-	-	-	100,0%
HABITATGE	100,0%	-	-	-	100,0%
SALUT	0,1%	13,3%	3,8%	82,8%	100,0%
ESPORT, CULTURA I RELIGIÓ	45,4%	15,9%	38,7%	-	100,0%
EDUCACIÓ	20,8%	51,2%	28,0%	-	100,0%
PROTECCIÓ SOCIAL	25,7%	12,3%	1,4%	60,6%	100,0%
TOTAL CONSOLIDAT	67%	8%	3%	22%	100%

Font: National Bank of Belgium online statistics

El quadre 3 mostra la despesa consolidada per funcions de la Regió de Brussel·les-Capital i de les Comissions Comunitàries (Flamenca i Francesa) i la COCOM. Destacant les funcions de despesa més importants, s'observa com la COCOM executa el 82,8% de la despesa en salut (serveis hospitalaris), i el 60,6% de la despesa en protecció social (protecció a les famílies). La Comissió Comunitària Francesa executa el 51,2% de la despesa en educació (atès que el 75% dels habitants de Brussel·les són francòfons). I respecte l'ordre i la seguretat pública, la protecció del medi ambient i l'habitatge, és la Regió de Brussel·les-Capital qui s'encarrega d'executar aquestes despeses.

4. Finançament de les entitats federades

- **Les regions**

Les regions tenen autonomia fiscal, és a dir, tenen poder per crear nous impostos, definir les seves modalitats i recaptar-los en benefici propi. Segons la Llei Especial de Finançament de les comunitats i regions (Special Finance Act – SFA⁷), les regions disposen dels següents recursos per executar les seves despeses:

1) Impostos cedits o regionals

Inicialment han estat creats per l'Estat federal, però progressivament s'han transferit a les regions. Aquestes han rebut gradualment competències per modificar la base imposable, el tipus impositiu i les exempcions aplicables a aquests impostos, fins al punt que les regions poden decidir, i fins i tot suprimir, qualsevol d'aquests impostos.

Són impostos cedits o regionals els següents: l'impost sobre jocs i apostes, l'impost sobre les màquines automàtiques d'entreteniment, l'impost d'apertura d'establiments que dispensen begudes fermentades, l'impost sobre successions, l'impost de transmissions, l'impost sobre béns immobles, l'impost de matriculació i el de circulació de vehicles, el cànon sobre la ràdio i la televisió, l'impost europeu sobre la circulació (*eurovignette*), drets de registre de transmissions i constitució d'hipoteques.

2) Impostos compartits

Creats i recaptats pel Govern Federal, on una part del seu rendiment és atribuïda a les regions. Són impostos compartits l'impost sobre la renda de les persones físiques i l'impost sobre el valor afegit. En el cas de l'IRPF, les regions poden utilitzar la seva capacitat normativa per establir recàrrecs o reduccions aplicables a tots els subjectes passius d'aquest impost, tenint en compte que una regió no pot superar el 6,75%, i amb una única condició: que no es pugui reduir la progressivitat de l'IRPF, donant lloc a una competència fiscal deslleial. En l'impost sobre el valor afegit, el nivell regional no té cap capacitat normativa.

3) Impostos propis o taxes regionals

Les regions gaudeixen d'autonomia plena sobre aquests impostos (tenen la competència normativa, de gestió i sobre el seu rendiment), i cada regió pot establir-ne els que vulgui. Flandes, per exemple, estableix majoritàriament impostos que persegueixen finalitats extrafiscales, molts d'ells de caràcter mediambiental. A la Regió

⁷ L'1 de juliol de 2014 va entrar en vigor la sisena, i darrera, reforma de la SFA. Les anteriors han estat en els anys 1970, 1980, 1988-89, 1993 i 2001.

de Brussel·les-Capital tenen l'impost als hotels, l'impost sobre el kilometratge dels vehicles pesats, l'impost sobre màstils, pilons i antenes, entre d'altres. I a la Regió Valona tenen l'impost sobre els abocaments d'aigües residuals industrials i domèstiques, les taxes i contribucions per a la presa d'aigua, els impostos sobre els residus, l'impost sobre els llocs d'activitat econòmica en desús, l'impost sobre les màquines expenedores o l'impost sobre els màstils, pilons i antenes, entre d'altres.

4) Mecanisme d'anivellament regional

Arrel de la darrera reforma de la SFA, a partir de l'any 2015, anualment es calcula per cada regió la diferència entre el pes de la seva població i els seus ingressos fiscals. Les regions amb una diferència negativa (els ingressos fiscals són inferiors a la població) reben una compensació. Es tracta d'un mecanisme de solidaritat vertical, ja que es finança amb recursos federals. Quan la diferència és positiva, la regió en qüestió no rep res, però tampoc fa cap aportació directa.

El quadre 4 mostra el mecanisme d'anivellament regional amb les dades de l'any 2015, i s'observa com Flandes no rep cap transferència d'anivellament, atès que la diferència entre el percentatge d'ingressos fiscals i el percentatge de població en el seu territori respecte del total és positiva (5,4%). Mentre que en la Regió Valona i la Regió de Brussel·les-Capital, aquesta diferència és negativa (-3,2% i -2,1%, respectivament).

Quadre 4. Mecanisme d'anivellament regional en l'any 2015.

	INGRESSOS FISCALS	POBLACIÓ	DIFERÈNCIA	ANIVELLAMENT (M€)
REGIÓ FLAMENCA	62,8%	57,4%	5,4%	0
REGIÓ VALONA	28,9%	32,1%	-3,2%	682
REGIÓ DE BRUSSEL·LES - CAPITAL	8,4%	10,5%	-2,1%	455
TOTAL	100%	100%		1.137

- **Les comunitats i les comissions**

Les comunitats no tenen una autonomia fiscal efectiva, és per això que es financen principalment mitjançant transferències procedents dels ingressos fiscals federals (tot i que també tenen accés als ingressos no tributaris i als ingressos procedents del finançament del deute):

1) Assignació en base a l'IRPF: a partir de 2017, la quantitat base assignada s'actualitza amb l'IPC i es vincula al 55% del creixement real del PIB que no superi el 2,25%. L'assignació es distribueix entre les comunitats en funció del seu pes fiscal (un 65% per la Comunitat Flamenca i un 35% per la Comunitat Francesa).

2) Assignació en base a l'IVA: a partir de 2016, la quantitat que es va assignar l'any anterior (arrel de la darrera reforma de la SFA) s'actualitza amb l'IPC i es vincula al

canvi demogràfic i al 91% del creixement real del PIB. Aquesta quantitat assignada es distribueix en funció del nombre d'alumnes (un 56,45% per la Comunitat Flamenca i un 43,45% per la Comunitat Francesa).

3) Transferències específiques: com la transferència per al finançament de l'ensenyament universitari que s'imparteix als estudiants estrangers, la transferència d'un percentatge dels beneficis distribuïbles de la Loteria Nacional a les Comunitats Flamenca i Francesa, o la transferència per al manteniment del Jardí Botànic Nacional.

Pel que fa a les comissions comunitàries, reben transferències del Govern Federal per finançar-se.

- **Mecanisme de transició**

Per una altra banda, amb la darrera reforma de la SFA de l'any 2014, s'han transferit més competències a les entitats federades i, per assegurar que cap d'elles s'empobreixi respecte l'anterior situació i pugui fer-hi front a aquestes noves competències, l'any 2015 es van comparar els ingressos que s'havien de percebre amb la nova llei SFA (procedents de l'autonomia fiscal de les regions i del mecanisme d'anivellament) amb les quantitats que s'haurien obtingut segons l'antiga llei. Si aquesta diferència és positiva, aquesta es dedueix anualment de la transferència que reben les regions del Govern Federal, o de l'assignació d'IRPF que reben les comunitats, o en el cas de la COCOM, de les transferències que rep per finançar la despesa en salut i la protecció social. Mentre que si l'import del mecanisme de transició resulta ser negatiu, el seu import s'afegeix anualment a la transferència que reben les regions del Govern Federal, a l'assignació d'IRPF que reben les comunitats, o a la transferència general que rep la COCOM.

El quadre 5 mostra el mecanisme de transició que es va establir per al període 2015-2024. A partir d'aquest darrer any aquestes quantitats hauran de disminuir anualment fins a arribar a zero l'any 2034.

Quadre 5. Mecanisme de transició per al període 2015-2024.

M€	MECANISME DE TRANSICIÓ
COMUNITAT FLAMENCA	-143
COMUNITAT FRANCESA	66
COCOM	104
REGIÓ FLAMENCA	335
REGIÓ VALONA	-581
REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	-82

S'observa com en el cas de la Regió Valona, la Regió de Brussel·les-Capital i la Comunitat Flamenca, el nou model de finançament és globalment desfavorable, ja que la quantitat del mecanisme de transició és negativa. S'estima que es beneficiarien d'un finançament addicional de 581 M€, 82 M€ i 143 M€, respectivament. Mentre que per la Regió Flamenca, el nou model de finançament és en general més favorable, ja que aquest mecanisme de transició és positiu (335 M€). Per tant, per a la Comunitat Flamenca (regió i comunitat combinades), el mecanisme de transició resulta positiu i s'estima en 192 M€, que es dedueix anualment del seus recursos financers.

5. Els recursos de tots els nivells de govern de Bèlgica

Per últim, en aquest darrer apartat es mostren els ingressos de tots els nivells de govern en l'any 2018, obtinguts pels impostos directes, els indirectes i els de capital, així com les transferències provinents d'altres governs, diferenciant les que provenen d'ingressos fiscals, és a dir, les que reben les entitats federades i els governs locals dels impostos compartits amb el Govern Federal (IRPF i IVA).

Quadre 6. Ingressos fiscals i transferències intergovernamentals del Govern Federal, les Entitats Federades i el Govern Local en l'any 2018.

Quadre

6

M€	GOVERN FEDERAL	COMUNITAT FLAMENCA ¹	COMUNITAT FRANCESA	REGIÓ VALONA	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMUNITAT GERMANÒFONA	GOVERN LOCAL	COMISSIÓ DE LA COM. FRANCESA	COMISSIÓ DE LA COM. FLAMENCA	COCOM
IMPOSTOS DIRECTES	61.021	6.787	-	3.094	982	-	3.849	-	-	-
IMPOSTOS INDIRECTES	45.406	5.280	2	2.255	920	-	5.733	-	-	-
IMPOSTOS DE CAPITAL	522	1.904	-	791	555	-	-	-	-	-
TRANSFERÈNCIES D'INGRESSOS FISCALS D'ALTRES GOVERNS	-	17.500	9.753	2.684	1.064	160	155	69	17	-
ALTRES TRANSFERÈNCIES D'ALTRES GOVERNS	4.548	11.382	6.453	4.261	739	194	15.318	436	142	1.383
TOTAL	111.496	42.853	16.208	13.084	4.261	353	25.054	505	159	1.383

M€	GOVERN FEDERAL	COMUNITAT FLAMENCA ¹	COMUNITAT FRANCESA	REGIÓ VALONA	REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL	COMUNITAT GERMANÒFONA	GOVERN LOCAL	COMISSIÓ DE LA COM. FRANCESA	COMISSIÓ DE LA COM. FLAMENCA	COCOM
IMPOSTOS DIRECTES	54,7%	15,8%	-	23,6%	23,1%	-	15,4%	-	-	-
IMPOSTOS INDIRECTES	40,7%	12,3%	0,0%	17,2%	21,6%	-	22,9%	-	-	-
IMPOSTOS DE CAPITAL	0,5%	4,4%	-	6,0%	13,0%	-	-	-	-	-
TRANSFERÈNCIES D'INGRESSOS FISCALS D'ALTRES GOVERNS	-	40,8%	60,2%	20,5%	25,0%	45,2%	0,6%	13,6%	10,8%	-
ALTRES TRANSFERÈNCIES D'ALTRES GOVERNS	4,1%	26,6%	39,8%	32,6%	17,4%	54,8%	61,1%	86,4%	89,2%	100,0%
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: National Bank of Belgium online statistics

¹ Inclou la Regió Flamenca

S'observa com el Govern Federal obté la major part dels seus ingressos dels impostos directes i indirectes (95,5%), i les regions obtenen gairebé la meitat dels seus ingressos dels impostos (la Regió Valona un 47% i la Regió de Brussel·les-Capital un 58%) i l'altra meitat de les transferències federals (53% i 42%, respectivament). Respecte les comunitats, aquestes obtenen els seus ingressos de les transferències, atès que no tenen una autonomia fiscal efectiva, sobretot de les provinents dels ingressos fiscals federals (un 60% la Comunitat Francesa i un 45% la Comunitat Germanòfona, tot i que aquesta última rep més quantitat d'altres transferències, un 55%). En el cas de la Comunitat Flamenca, es presenten les dades consolidades entre la regió i la comunitat, i la seva font d'ingressos principal són les transferències d'ingressos fiscals federals, amb un 41%, mentre que els impostos sumen un 33%.

Bibliografia

Bayenete Benoit, Mai 2014. *Les nouveaux mécanismes de financement des entités fédérées après la 6ème réforme de l'Etat*

Fonts d'informació

Be Brussels [enllaç](#)

Belgium.be Information et services officiels [enllaç](#)

Brussels Institute for Statistics and Analysis [enllaç](#)

National Bank of Belgium online statistics [enllaç](#)